

اعضای پنل

آقای دکتر کرباسی

معاون امور بین الملل اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

آقای حسین کاخکی

مدیر کل امور بین الملل گمرک ج.ا.ا

خانم حاج کریمی

دبیر میز اوراسیا سازمان توسعه تجارت

آقای علی زاهدطلبان

عضو هیات علمی و سرپرست گروه مطالعات حقوق اقتصادی و بازرگانی موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی

* آشنایی با موافقت نامه ایران و اوراسیا
محورهای * بررسی تعهدات اصلی موافقت نامه ایران و اوراسیا
میزگرد * بررسی تجارب و مشکلات اجرایی موافقت نامه
* پیشنهاد راه کارها و راهبردهای مناسب برای
رفع آنها

مؤسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی

وبینار تخصصی

«بررسی چالش های اجرای موافقت نامه موقت تجارت آزاد ایران و اوراسیا، راهکارها و راهبردها»

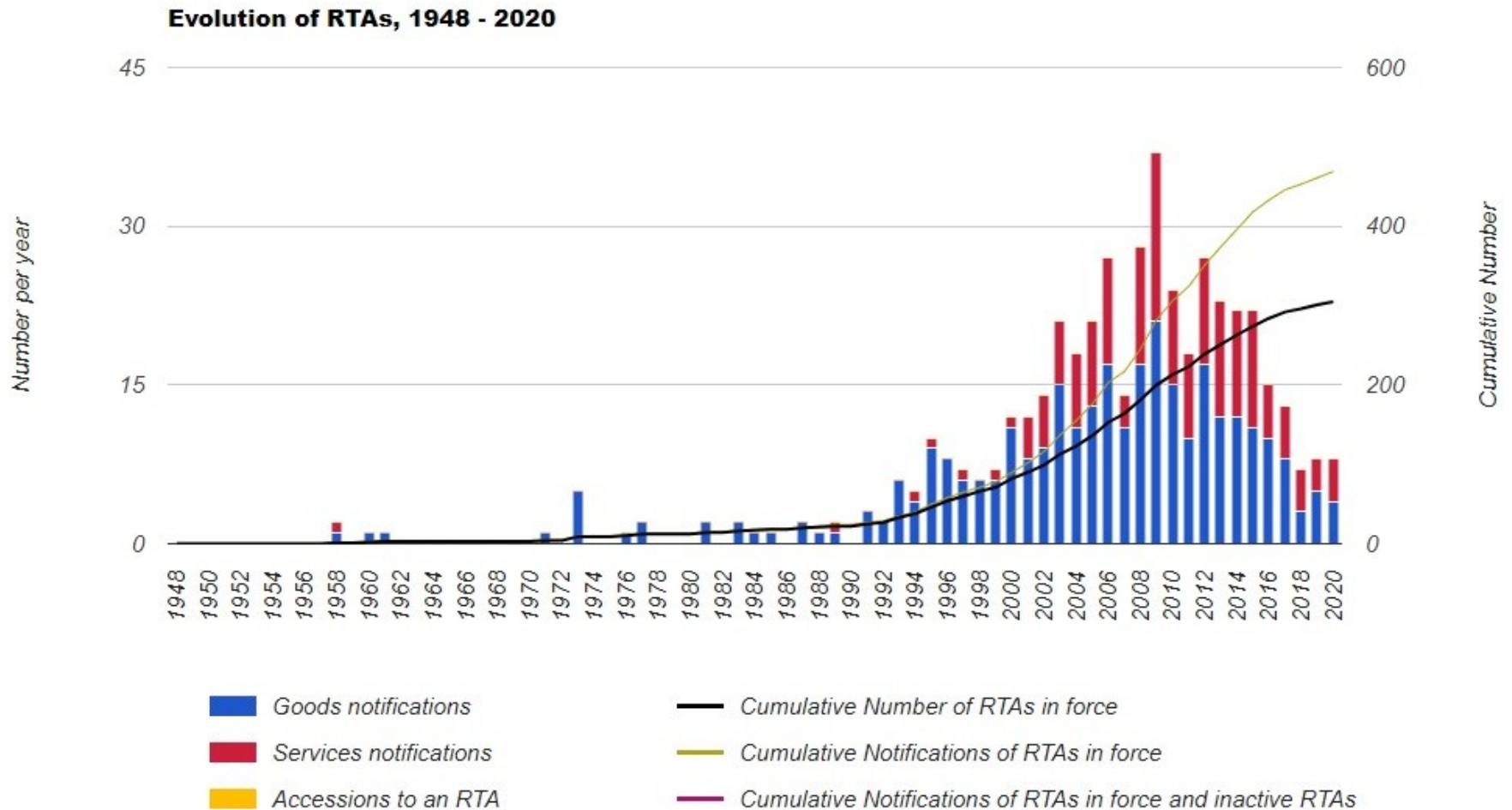
آدرس سایت لینک ورود به نشست <http://vc.mimt.gov.ir>

شماره ورود به اتاق وبینار ۳۶۹۲

زمان: ۸ سه شنبه ۱۳۹۹/۱۲/۰۵ ساعت ۱۱ تا ۱۳

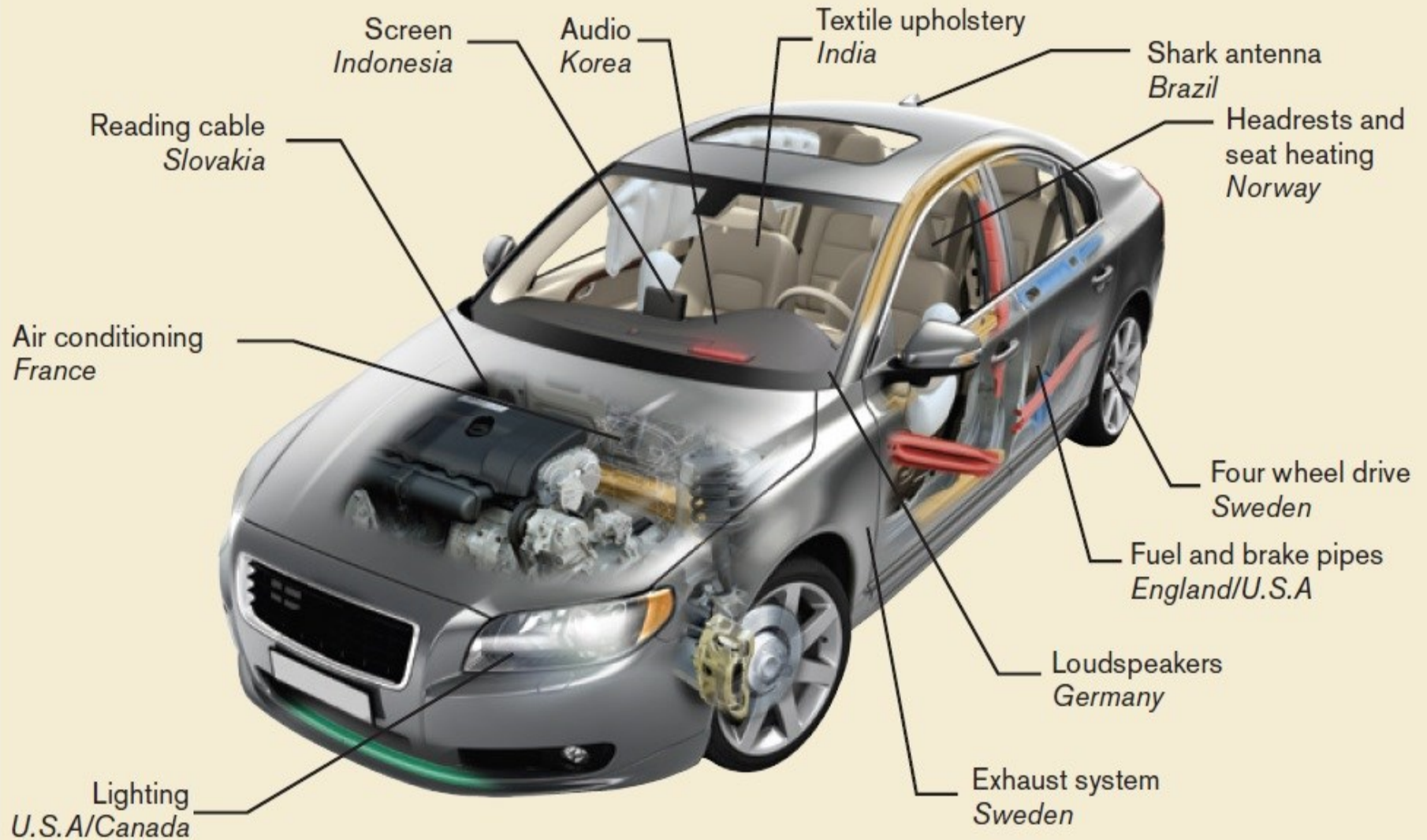
مؤسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی

روند همگرایی های تجاری در چند دهه اخیر

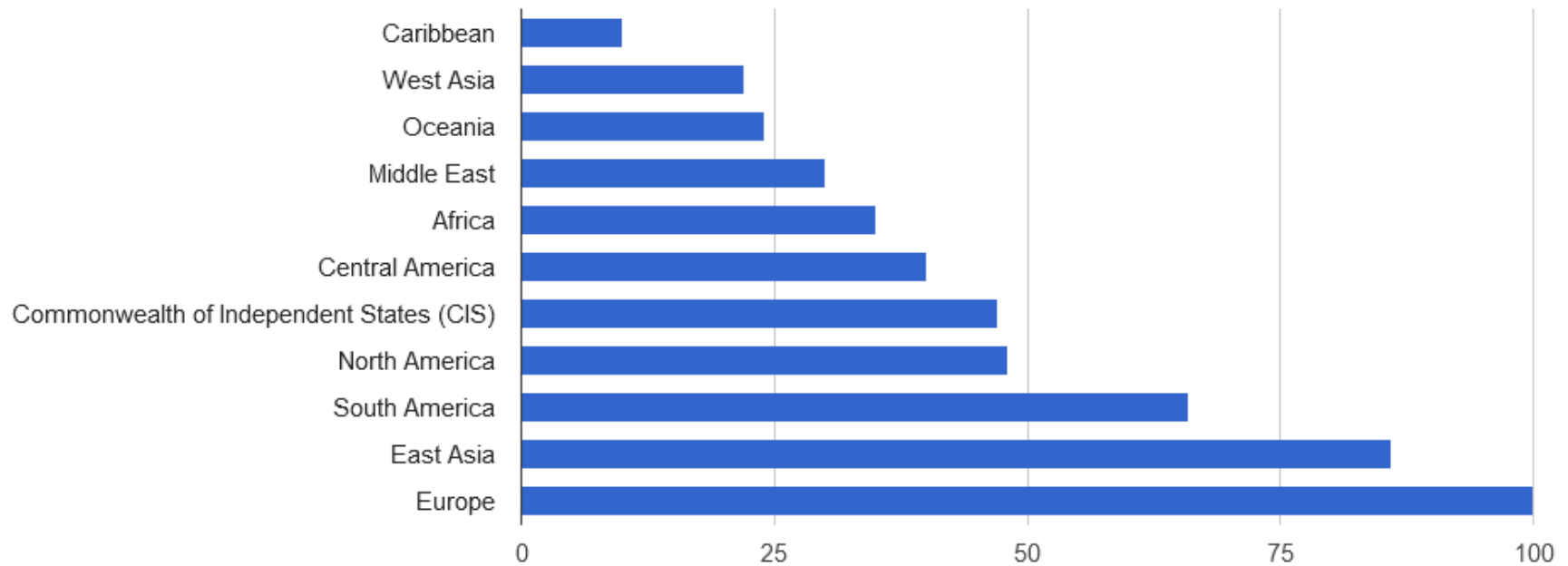
Note: Notifications of RTAs: goods, services & accessions to an RTA are counted separately.

Source: WTO Secretariat - December 12, 2020

میزان مشارکت مناطق مختلف جهان در بلوک های تجاری

RTAs in force, participation by region

Note: The composition of regions may be found in the RTA database [User Guide](#). RTAs involving countries/territories in two (or more) regions are counted more than once.

Source: WTO Secretariat - September 29, 2019

© World Trade Organization 2019

انواع ترتیبات تجاری و مراحل یکپارچگی اقتصادی

(۱) قلمرو تجارت ترجیحی کاهش بخشی از تعرفه های گمرکی

(۲) قلمرو تجارت آزاد حذف تعرفه های گمرکی

(۳) اتحادیه گمرکی = ۲ + تعرفه های مشترک

(۴) بازار مشترک = ۳ + یکسان سازی + تحرک و جابجایی عوامل

(۵) اتحادیه اقتصادی = ۴ + هماهنگی سیاست ها

توافقات های تجاری دو جانبه ایران

ردیف	کشور	تعداد ترجیحات تعرفه ای	تاریخ امضا	آخرین وضعیت در سال ۹۸
۱	پاکستان	۳۰۹ کد ۶ رقمی اعطایی ۳۳۸ کد ۶ رقمی دریافتی	۰۲/۰۳/۱۳۸۵	در حال اجراست
۲	تونس	۲۵۶ کد ۴ و ۶ و ۸ رقمی اعطایی ۱۷۴ کد ۶ و ۸ رقمی دریافتی	۲۷/۰۸/۱۳۸۶	در حال اجراست
۳	سوریه	(موافقتنامه تجارت آزاد)	۰۶/۰۵/۱۳۸۷	در حال اجراست
۴	کوبا	۴۴ کد ۸ رقمی اعطایی ۸۸ کد ۶ و ۸ رقمی دریافتی	۲۹/۰۲/۱۳۸۷	در حال اجراست
۵	بوسنی	۱۷۰ کد ۶ رقمی اعطایی ۱۷۰ کد ۴ و ۶ رقمی دریافتی	۱۵/۰۶/۱۳۸۸	در حال اجراست
۶	ترکیه	۱۲۵ کد ۶ رقمی اعطایی ۱۳۹ کد ۶ رقمی دریافتی	۱۸/۰۳/۱۳۹۳	در حال اجراست
مجموع امتیازات اعطایی در کل توافقات های تجاری (به استثنای سوریه) مجموع امتیازات دریافتی در کل توافقات های تجاری (به استثنای سوریه)				
۹۰۴ ردیف تعرفه ای ۹۰۹ ردیف تعرفه ای				

توافق های تجاری چندجانبه ایران

ردیف	کشور	وضعیت مذاکرات	وضعیت اجرا
۱	موافقت نامه تجارت ترجیحی هشت کشور بزرگ اسلامی (دی هشت)	به اتمام رسیده	از سال ۱۳۹۴ به اجرا گذاشته شده است.
۲	موافقت نامه تجارت ترجیحی کشورهای عضو سازمان همکاری اسلامی (OIC)	به اتمام رسیده	ایران اخیراً فهرست امتیازات خود را ارائه نموده ولی هنوز توافق اجرایی نشده است.
۳	توافق تجارت ترجیحی در چارچوب سازمان همکاری های اگو	به اتمام رسیده	هنوز اجرایی نشده و قرار است مذاکرات مجدد صورت گیرد.
۴	توافق تجاری ایران با اتحادیه اوراسیا	به اتمام رسیده	به تصویب نهایی رسیده و از تاریخ ۰۵/۰۸/۱۳۹۸ لازم الاجرا شده است.

فرصتهای صادراتی اقتصاد ایران

موافقتنامه موقت تشکیلات منطقه آزاد تجاری

بین

ج ۱ ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا

شاخص های اقتصادی اتحادیه اقتصادی اوراسیا

جمعیت: ۱۸۳/۶

GDP (PPP): ۵ تریلیون دلار

نرخ بیکاری: ۵/۴

(PPP) درآمد سرانه: ۲۷۰۰۰ دلار

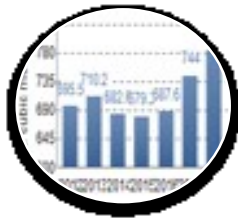

مساحت: ۲۰ میلیون کیلومتر مربع

شاخص های اقتصادی اتحادیه اقتصادی اوراسیا

رتبه اول استخراج نفت (۱۴/۵ درصد از جهان)

رتبه اول تولید گاز جهان (۲۰/۲ درصد از جهانی)

رتبه چهارم تولید انرژی برق (۴/۹ درصد از جهان)

رتبه سوم طول خط آهن (۸ درصد از جهان)

رتبه چهارم تولید آهن (۴/۷ درصد از جهان)

رتبه ۵ تولید فولاد (۵ درصد از جهان)

اقلام اعطایی ایران به اوراسیا

کد HS هشت رقمی

اقلام اعطایی اوراسیا به ایران

کد HS ده رقمی

موافقتنامه موقت تشکیل منطقه آزاد تجاری بین ج ۱ ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا

- ☐ متن موافقت نامه مفصل ترین و جامع ترین موافقت نامه ای است که تاکنون ایران منعقد کرده و شامل ۹ فصل ذیل می باشد:
- ☐ قواعد عمومی
- ☐ تجارت کالا
- ☐ چاره کارهای تجاری
- ☐ موانع فنی فرا راه تجارت
- ☐ اقدامات بهداشتی و بهداشت گیاهی
- ☐ قواعد مبدا
- ☐ تسهیل تجاری
- ☐ حل و فصل اختلافات
- ☐ مقررات پایانی

مهمترین تعهدات طرفین در موافقتنامه اوراسیا

اصل عدم تبعیض

اصل دولت کامله الوداد در کل تجارت فیما بین (

اصل رفتار ملی در کل تجارت فیما بین (

مهمترین تعهدات طرفین در موافقتنامه اوراسیا

□ اصل آزادسازی تجاری

○ کاهش نرخهای تعرفه (در حد کالاهای تحت پوشش)

○ تثبیت نرخهای تعرفه (در حد کالاهای تحت پوشش)

○ ممنوعیت استفاده از موانع غیر تعرفه ای (در حد کالاهای تحت پوشش)

مهمترین تعهدات طرفین در موافقتنامه اوراسیا

❑ اصل انضباط تجاری

قواعد حاکم بر استانداردها (در حد کالاهای تحت پوشش)

✓ عدم تبعیض،

✓ شفافیت،

✓ اطلاع دهی،

✓ در حد ضروری برای تامین اهداف مشروع

✓ مبتنی بر اصول علمی و ارزیابی خطر

مهمترین تعهدات طرفین در موافقتنامه اوراسیا

□ تسهیل تجاری و همکاری های گمرکی

□ قواعد مبدا

□ سیستم حل و فصل اختلافات

□ ترجیحات تعرفه ای طبق ضمایم فهرست

های کالایی تحت پوشش توافق

مهمترین استثنائات از تعهدات در موافقتنامه اوراسیا

□ استثنائات عمومی (ملاحظات اخلاقی، فرهنگی، امنیتی و مذهبی)

□ اقدامات دفاع تجاری

• آنتی دامپینگ

• اقدامات حفاظتی تجاری

• اقدامات جبرانی (در مقابله با یارانه ها)

شروط اعطای رفتار تعرفه ای ترجیحی (ماده 6.22)

❖ مقامات گمرکی طرف واردکننده رفتار تعرفه ای ترجیحی را برای کالاهای دارای مبدأ طرف صادرکننده با شرایط زیر اعطا می کنند:

الف) کالاهایی که معیار مبدأ ذکر شده در ماده ۳.۶ این موافقتنامه را احراز کرده باشند.

ب) اظهارکننده کالا، انطباق با الزامات این فصل را نشان دهد.

پ) مطابق با الزامات بخش دوم (مدارک و اسناد مبدأ) این فصل گواهی مبدأ معتبر و به موقع تکمیل شده، به مقامات گمرکی طرف واردکننده تسلیم شده باشد.

معیارهای احراز مبدا کالا طبق فصل ششم موافقت نامه

□ در صورتی کالاها به عنوان کالاهای دارای مبدأ محسوب می شوند که یک از شروط زیر را رعایت کرده باشند (ماده 6.3):

• الف) به طور کامل در یکی از طرفین به دست آمده یا تولید شده باشند، یا

• ب) با استفاده از مواد واجد شرایط مبدأ یک طرف یا طرفین به طور کامل در قلمرو یک طرف یا طرفین موافقتنامه تولید شده باشد؛ یا

• پ) با استفاده از مواد فاقد مبدأ در هر طرف تولید شده باشد، مشروط بر آن که ارزش افزوده محتوای داخلی آن طرف کمتر از ۵۰ درصد ارزش تحویل در محل کار (EXW) نباشد،

❖ به استثنای مواردی که معیار تعیین مبدأ خاص در پیوست (۲) این موافقتنامه برای کالاهای مزبور بیان شده است.

قواعد و معیارهای احراز مبدا طبق پیوست ۳ موافقت نامه

Origin criteria	Insert in Box 9
(a) Goods wholly obtained or produced in a Party as provided for in Article 6.4 of this Agreement	WO
(b) Goods produced entirely in the territory of one or both Parties, exclusively from originating materials from one or both of the Parties	PE
(c) Goods produced in a Party using non-originating materials provided that value added content of the Party is not less than 50 percent of the EXW value	VAC X %*
(d) Goods produced in the territory of a Party using non-originating material and satisfy the requirements as specified in Annex 2 to this Agreement	PSR

مهمترین فرصت های پیش رو

- ☐ بهبود در دسترسی به بازار از طریق کاهش تعرفه ها
- ☐ حذف موانع غیر تعرفه ای
- ☐ انضباط تجاری و تثبیت فضای کسب و کار
- ☐ بهبود فرصت های سرمایه گذاری و انتقال فناوری
- ☐ تمرین آزادسازی های تجاری بیشتر
- ☐ کسب تجربه و کار با سایر کشورها (یادگیری حین کار)

مهمترین چالش های پیش رو

❑ تشدید رقابت

❑ بی ثباتی محیط تجاری ناشی از تحریم ها

❑ بی اطلاعی بخش خصوصی از حقوق و تعهدات

❑ چالش های اجرایی

○ پایش و نظارت موثر بر اجرای موافقت نامه

○ قواعد مبدا

○ ارزش گذاری گمرکی

○ سایر اقدامات رویه ای (تدابیر دفاع تجاری/TBT/SPS)

○ کمبود نیروی انسانی و متخصص در توافق های تجاری

❖ ضرورت آموزش

والسلام

با تشکر از حسن توجه حضار محترم

علی زاهد طلبان

۰۹۱۲۲۴۹۳۹۶۷

alizahedtalaban@gmail.com